

Obsah

Předmluva	11
1. Raná Itálie	15
Itálie a středomořský svět	15
Prameny	18
Předměstská Itálie	20
Doba železná v Etrurii, Latii a v Kampánii	22
Řekové a Foiničané v centrálním Středomoří	24
Vznik měst	25
Počátky písma	26
Vznik elity	27
Města a monumentální architektura	31
Válčení v orientalizujícím a archaickém období	35
Společenské a hospodářské uspořádání	38
Řekové a Etruskové	41
Řecká města v jižní Itálii a na Sicílii	41
Etruskové	42
2. První staletí Říma	47
Vznik městské společnosti	47
Římané a jejich rané dějiny	51
Řím za vlády králů	55
Řím a Latinové	60
Raná republika	63

Počátek republiky	64
Řím a jeho sousedé v pátém století	67
Boj společenských stavů	69
3. Řím a Itálie ve čtvrtém století	73
Pád Vejí a vyplenění Říma	73
Město a jeho instituce ve 4. století	74
Úředníci	75
Senát	79
Lidové sněmy	82
Město, jeho bohové a jejich kněží	87
Řím a střední Itálie	91
Války a občanské uspořádání	92
Řím v Latii a Kampánii	93
Samnitské války	101
Rozšiřování římské nadvlády v Itálii	103
Války ve střední a severní Itálii	104
Dobytí jihu	105
Válka a římský stát	111
4. Počátky středomořské říše	113
Prameny	113
Nobilita a město Řím	114
Války s Kartágem	120
První punská válka (264–241 př. Kr.)	121
Druhá punská válka (218–201 př. Kr.)	128
Středomořská říše	137
Místodržící, provincie a říše	137
Hispanie	140
Řecko a Malá Asie	145
Severní Afrika	152
5. Řím, Itálie a říše	153
Senátoři, úředníci a lidové sněmy	153
Itálie a důsledky vzniku říše	157
Vztahy mezi Římem, jeho municipii a spojenci	158
Římské a italské elity	162
Demografické a hospodářské změny	167
Římská politika od poloviny 2. století př. Kr.	171
Scipio Aemilianus	173
Tiberius Gracchus	175
Gaius Gracchus	180

6. Ohrožení, občanství a rozkol Itálie	185
Válka s Jugurthou (112–105 př. Kr.)	185
Ohrožení Itálie ze severu (113–101 př. Kr.)	189
Změny v římském vojsku	190
Mariova kariéra v římské politice	191
Marius po šesté konsulem a tribunát Saturninův	193
Správa provincií	195
Tribunát Livia Drusa (91 př. Kr.)	199
Spojenecká válka (91–87 př. Kr.)	200
Tribunát Sulpicia Rufa (88 př. Kr.)	203
Sullův první pochod na Řím (88 př. Kr.)	205
Cinnova vláda (87–84 př. Kr.)	207
Sullův druhý pochod na Řím (83–82 př. Kr.)	209
7. Sullova vláda a dědictví	213
Sullovy proskripce (82–81 př. Kr.)	213
Diktátor Sulla a jeho program (82–81 př. Kr.)	215
Senát	216
Tribunát	217
Jezdci a soudy	217
Občané	217
Místodržící	219
Sullův politický program: hodnocení	220
Lepidovo povstání a jeho důsledky (78–77 př. Kr.)	222
Sertorius v Hispánii (80–73 př. Kr.)	223
Spartakovo povstání (73–71 př. Kr.)	227
Konsulát Crassa a Pompeia (70 př. Kr.)	228
Římské ženy	229
Pompeius čistí Středomoří od pirátů (67 př. Kr.)	232
Hrozba krále Mithridata VI. Pontského	233
Sullovo tažení proti Mithridatovi (87–85 př. Kr.)	235
Lucullův boj proti Mithridatovi (74–67 př. Kr.)	237
Pompeius poráží Mithridata (66–63 př. Kr.)	238
Cicero a Crassus v Římě (65–63 př. Kr.)	239
Catilinovo spiknutí (63–62 př. Kr.)	242
8. Konec republiky: Caesarova diktatura	245
Prameny	245
Pompeiův návrat z Východu (62 př. Kr.)	245
Pompeius v Římě a zablokovaný senát	247

Spojenectví Pompeia, Crassa a Caesara	253
Caesarův první konsulát (59 př. Kr.)	254
Clodiův tribunát (58 př. Kr.)	256
Obnovení triumvirátu (57–56 př. Kr.)	258
Caesarovo tažení v Galii (58–51 př. Kr.)	262
Clodiova smrt a Pompeiův konsulát bez kolegy (52 př. Kr.)	263
Předvečer občanské války (51–49 př. Kr.)	265
Příčiny a důsledky překročení Rubikonu (leden 49 př. Kr.)	267
Ciceronovo místodržitelství Kilíkie (51–50 př. Kr.)	269
Občanské války (49–45 př. Kr.)	272
Caesarova diktatura (49–44 př. Kr.)	275
Výstavba Říma za Caesara	280
Caesarovy politické vyhlídky a budoucnost Říma	283
9. Augustus a přerod římského světa	289
Reakce na Caesarovo zavraždění (44–43 př. Kr.)	289
Vznik druhého triumvirátu (43 př. Kr.)	293
Bitva u Filipp (42 př. Kr.)	295
Perusijská válka (41 př. Kr.)	299
Odstranění Sexta Pompeia a Lepida (39–36 př. Kr.)	300
Marcus Antonius na Východě (po roce 42 př. Kr.)	302
Střet Marka Antonia s Octavianem (36–30 př. Kr.)	303
Octavianus samovládcem (od roku 30 př. Kr.)	309
„Obnovená republika“	313
Druhá dohoda (23 př. Kr.)	316
Latinská literatura pozdní republiky a augustovského období	317
Nástupnictví	319
Senát a jezdcí	323
Vojsko	326
Říše a její rozmach	329
Město Řím	336
Mimo Řím	337
Augustovy Res gestae	338
Augustus: konečné hodnocení	340
10. Raný principát a Iulsko-claudijská dynastie	343
Prameny	343
Iulsko-claudijsí císaři: vláda a vojenské záležitosti	344
Tiberius (14–37 po Kr.)	346

Gaius Caligula (37–41 po Kr.)	351
Claudius (41–54)	354
Nero (54–58)	359
Občanská válka v letech 68–69	362
Hospodářské a společenské změny	364
Vojsko	365
Hospodářství	366
Intelektuální život	368
„Politická dobročinnost“	368
Města a provincie	370
Rozmanitost: ženy, místní jazyky a kultura	372
Náboženské zvyky a pravidla	375
Císařský kult	378
11. Institucionalizace principátu (69–138)	381
Prameny	381
Institucionalizace principátu	382
Vespasianus (69–79)	385
Titus (79–81)	390
Domitianus (81–96)	390
Nová, lepší éra?	393
Nerva (96–98)	394
Traianus (98–117)	395
Hadrianus (117–138)	403
Římská města a národy říše	409
Divadlo a průvody	411
Cirky a závody vozů	413
Amfiteátr a gladiátorské hry	415
Další městské vymoženosti	418
Vzdělání	420
Státní náboženství a císařský kult	421
12. Itálie a provincie (138–235 po Kr.)	423
Prameny	423
Antoninus Pius (138–161)	424
Marcus Aurelius (161–180) a Lucius Verus (161–169)	426
Commodus (176–192, jediný vládce po roce 180)	435
Septimius Severus (193–211)	437
Caracalla (198–217, jediný vládce po roce 211)	444

Macrinus (217–218)	445
Elagabalus (218–222)	446
Alexander Severus (222–235)	446
Římské právo	447
Římské občanství	453
Řím a křesťanství	458
13. Dominát a Constantinus (3. století po Kr.)	465
Prameny	465
Doba okolo poloviny 3. století	466
Aurelianus (270–275)	472
Diocletianus, tetrarchie a dominát (284–305)	473
Konec tetrarchie (305–313) a Constantinus (306–324)	482
Constantinus a říše	488
Přehled hlavních událostí dějin Říma	493
Slovníček základních pojmů	511
Rejstřík	525